

Commissie Welzijn van het Vlaams parlement

27/04/2022

CRISIS IN DE VLAAMSE KINDEROPVANG UITDAGINGEN EN KANSEN

UNIVERSITEIT
GENT

Prof. Michel Vandenbroeck
Vakgroep sociaal werk en sociale pedagogiek
UGent

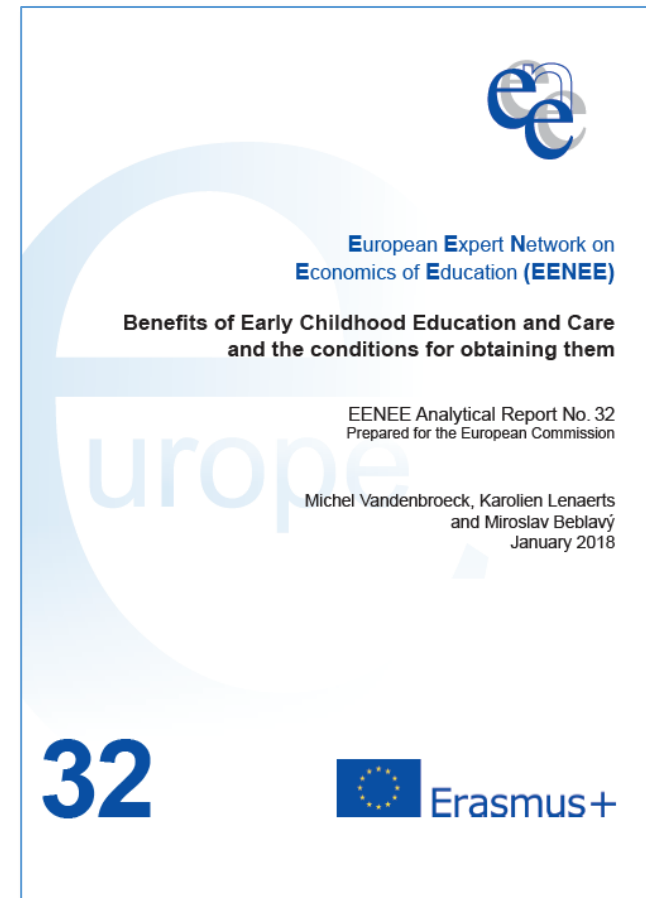
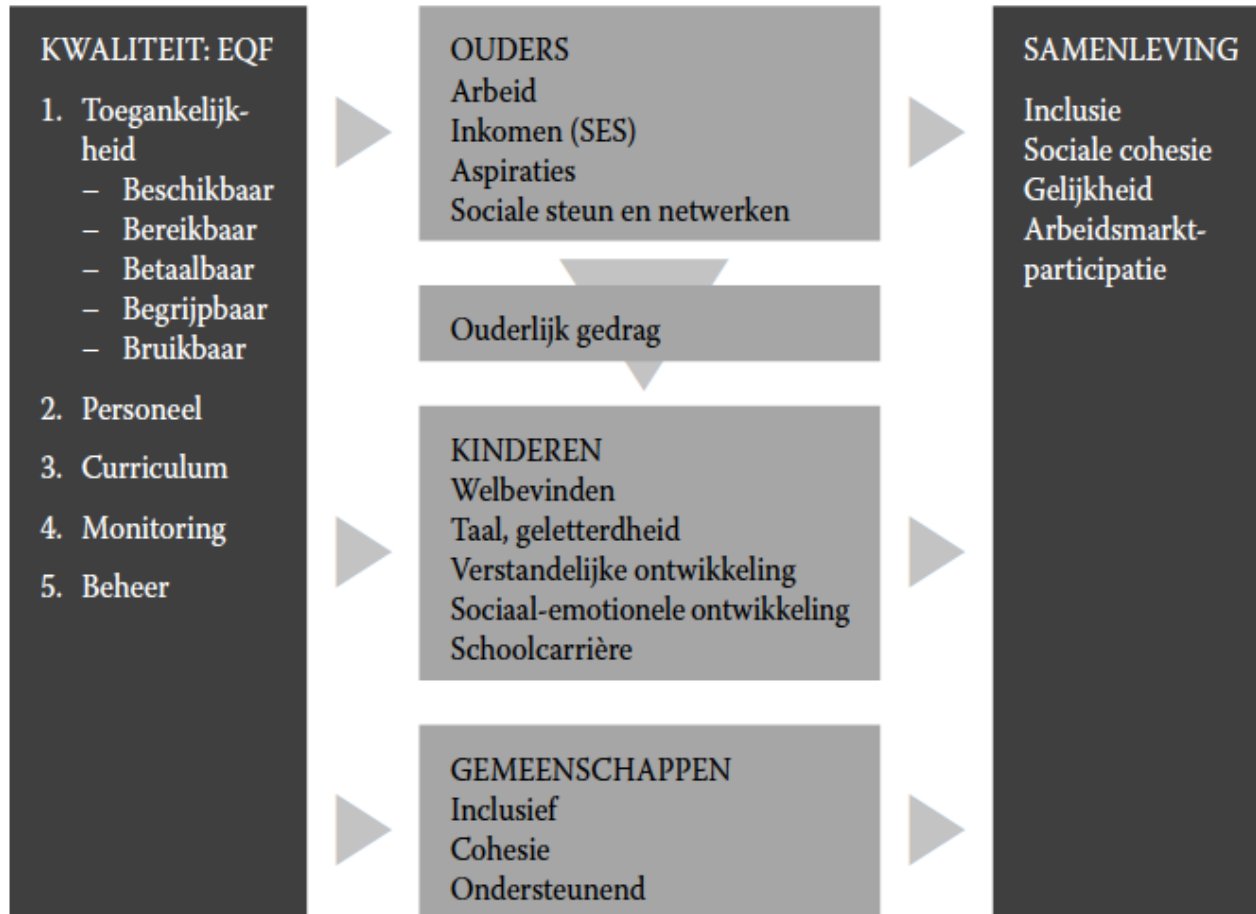
Michel.Vandenbroeck@UGent.be

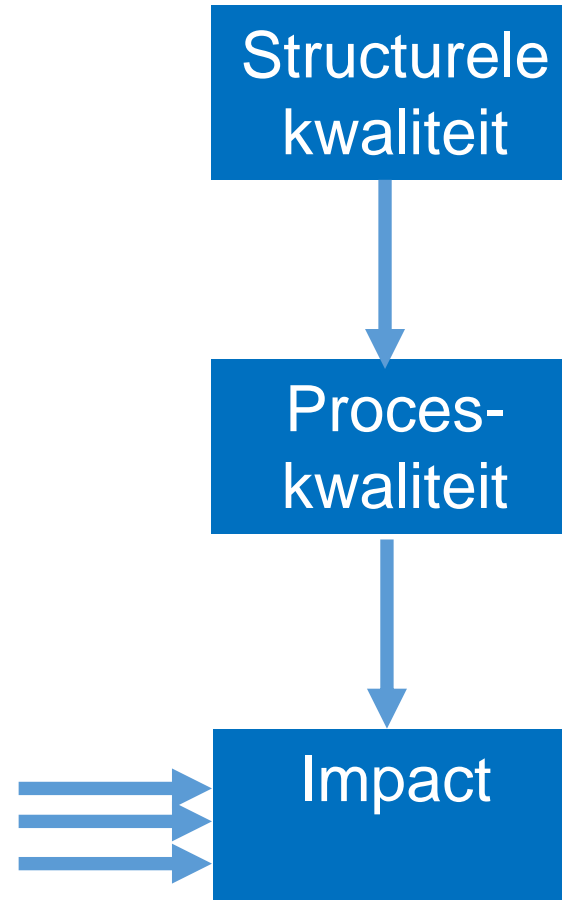
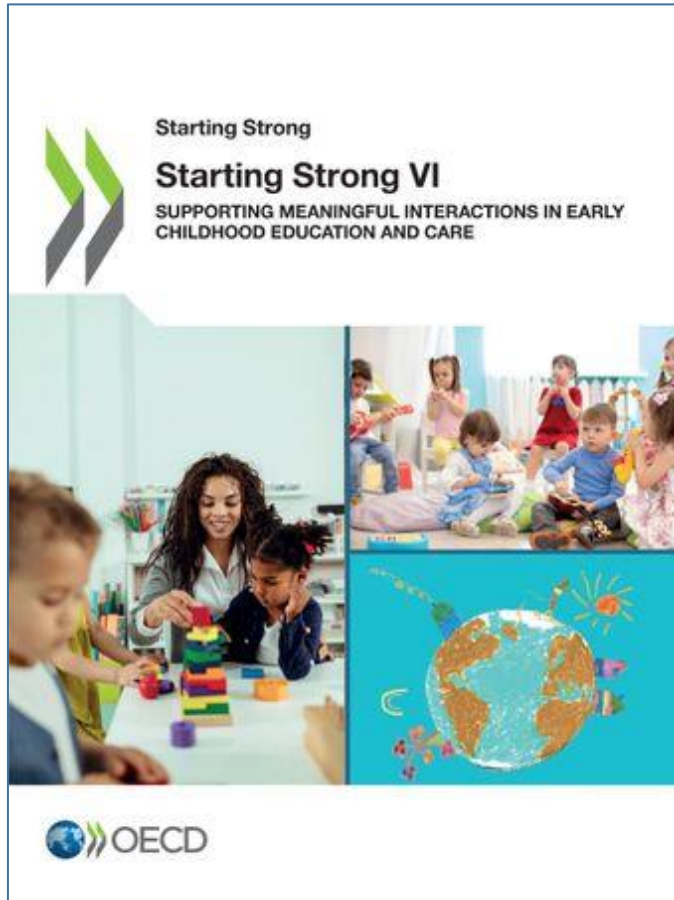
@MicheIVdbroeck

Kinderopvang heeft groot potentieel

Impact op verstandelijke, sociale en emotionele ontwikkeling en op schoolresultaten, merkbaar tot het secundair onderwijs

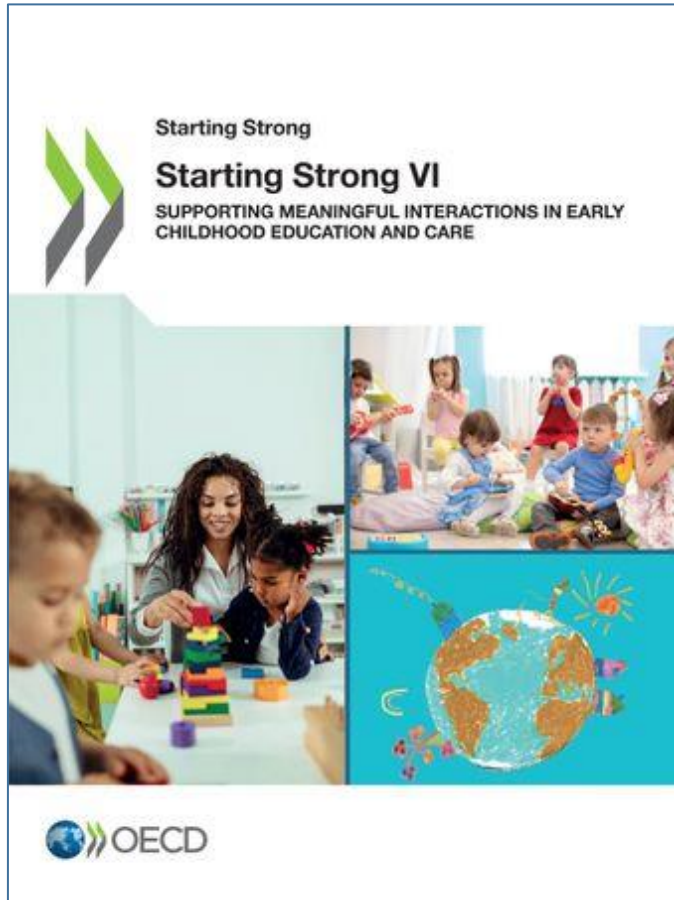

STARTING STRONG VI

“Meaningful interactions”
Emotionele ondersteuning
Educatieve ondersteuning

STARTING STRONG VI

PROCESKWALITEIT

Betekenisvolle interacties (Volw-Kd en Kd-Kd)

EMOTIONELE ONDERSTEUNING

Relationeel klimaat
Sensitiviteit
Responsiviteit
Begeleiding van gedrag

EDUCATIEVE ONDERSTEUNING

Faciliteren exploratie
Kwaliteit van feedback
Taalondersteuning

MEMOQ 0 (2016)

400 leefgroepen
684 cycli bij baby's
919 cycli bij peuters

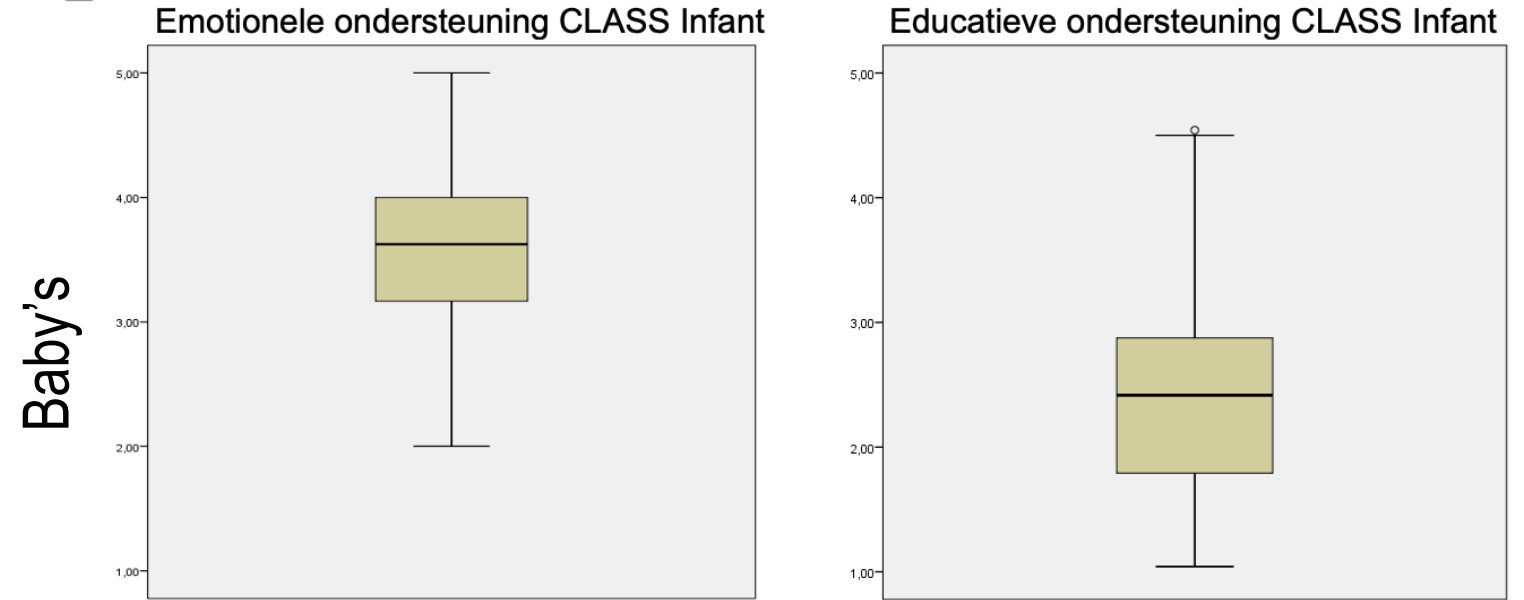
Emotionele ondersteuning

Matig tot goed. $M = 3,5$

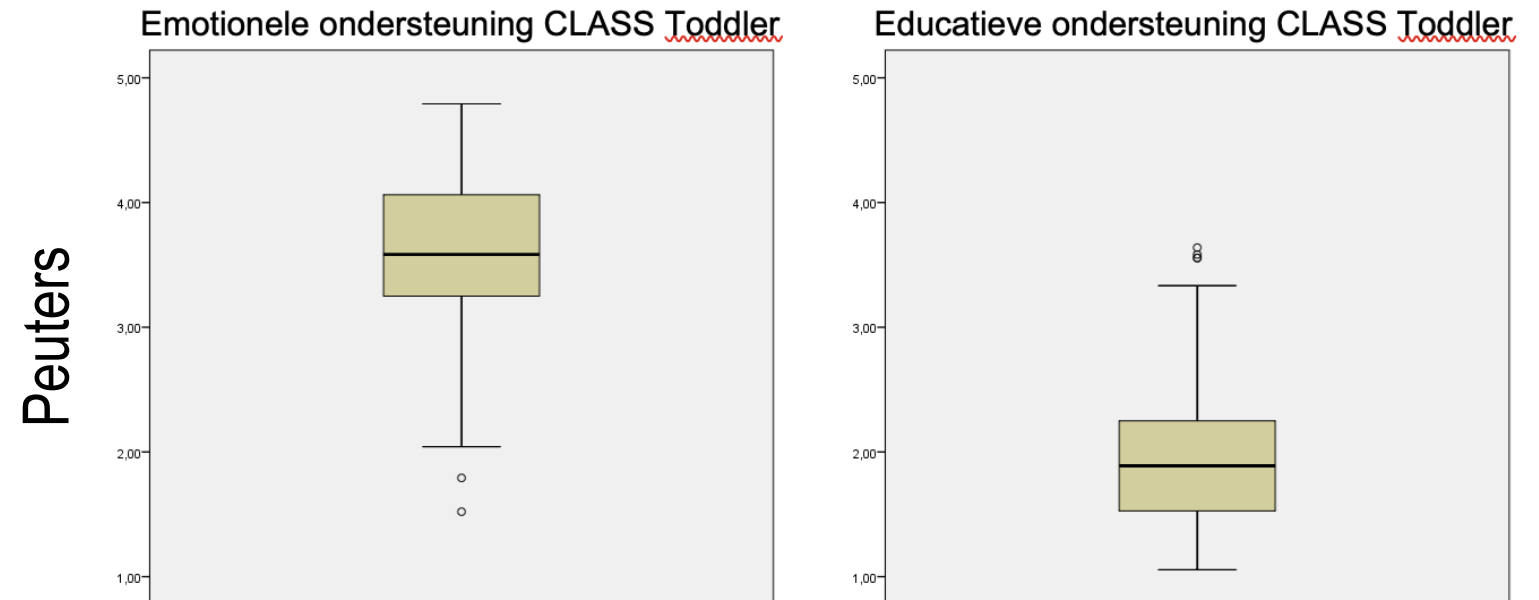
Educatieve ondersteuning

Matig tot zwak
 M (baby) = 2,5
 M (peuter) < 2

Figuur 3. Boxplots van de gewogen CLASS Infant MeMoQ-domeinen

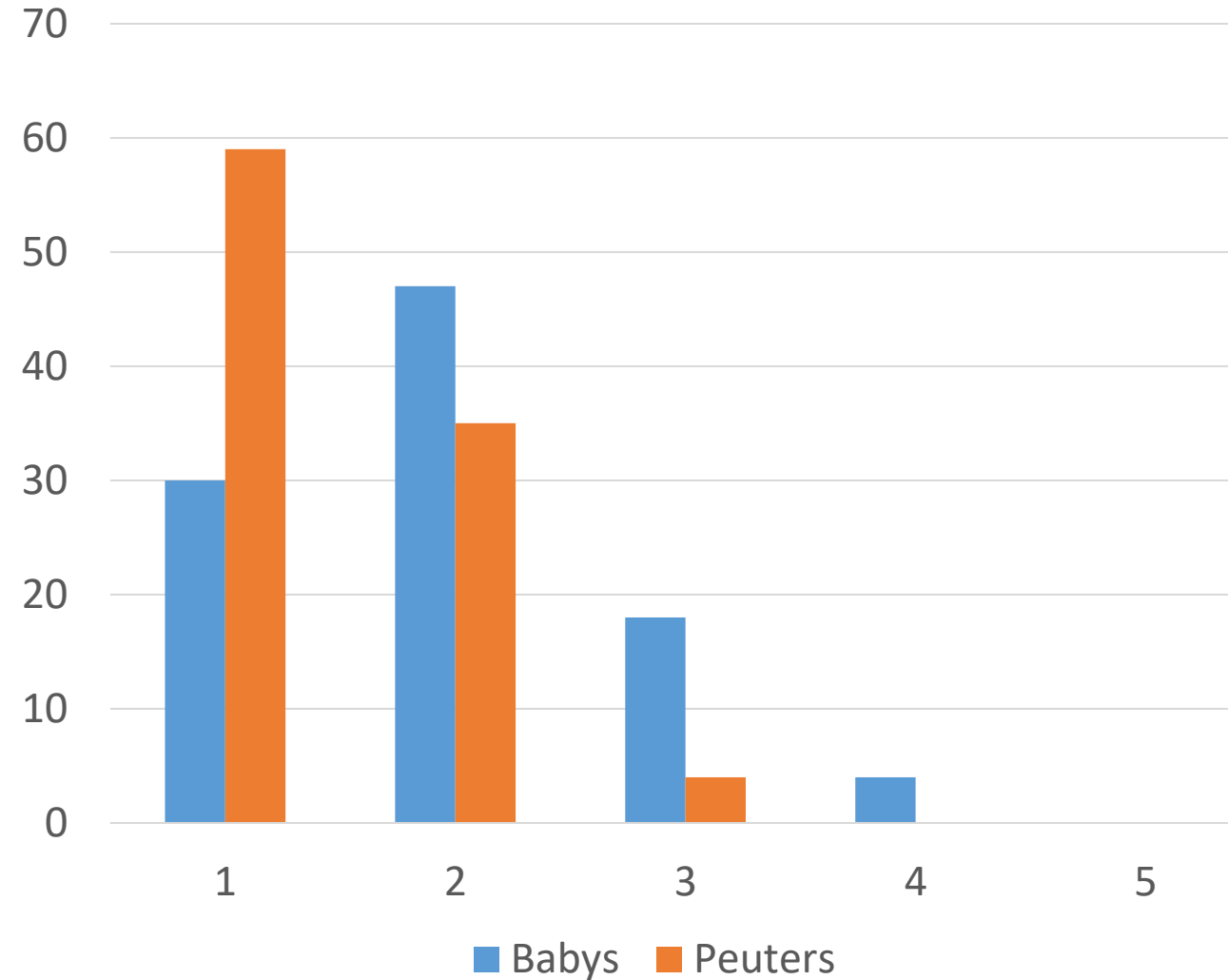
Figuur 4. Boxplots van de gewogen CLASS Toddler MeMoQ-domeinen

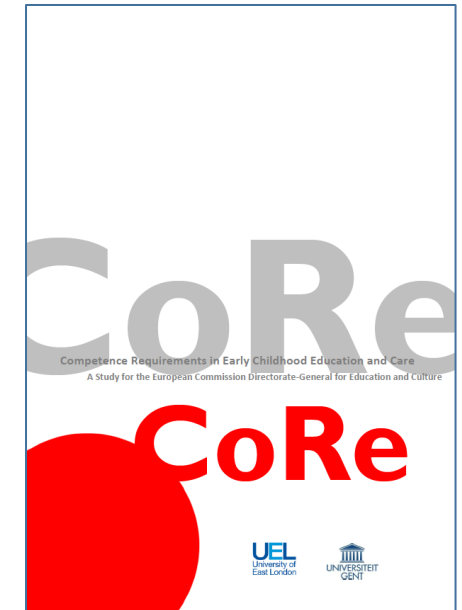
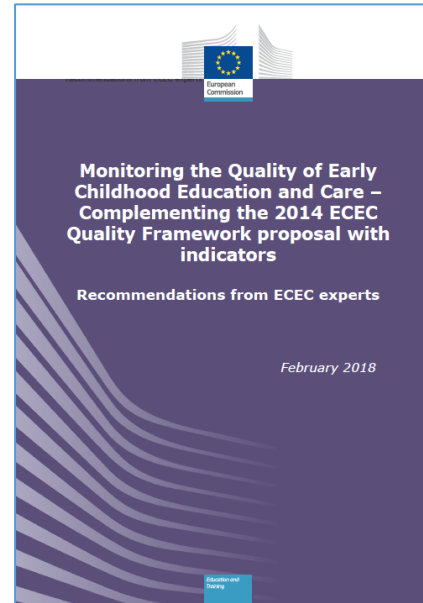
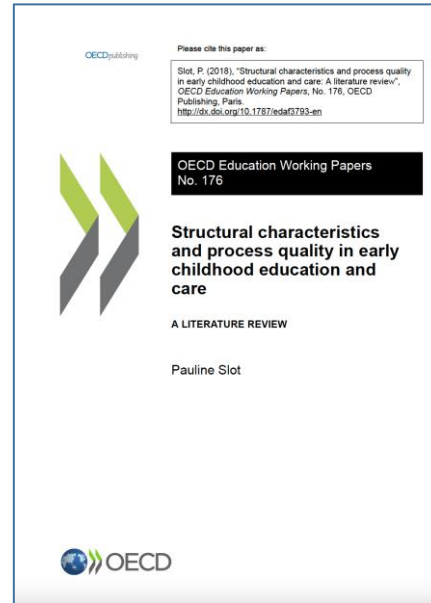
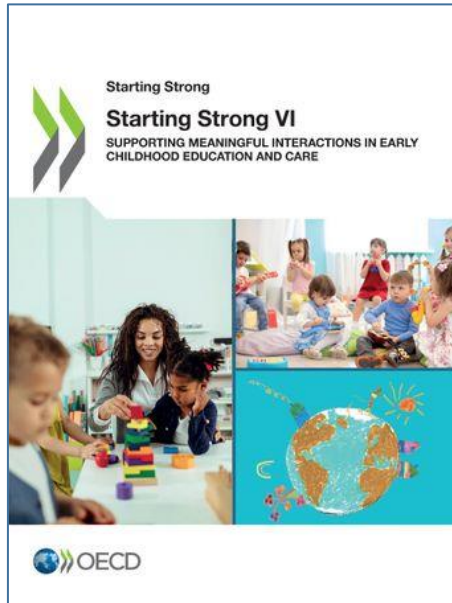
MEMOQ 0 (2016)

Educatieve ondersteuning

- Faciliteren van exploratie
- Kwaliteit van feedback
- Taalondersteuning
 - Communicatie ondersteuning
 - Communicatie uitbreiding

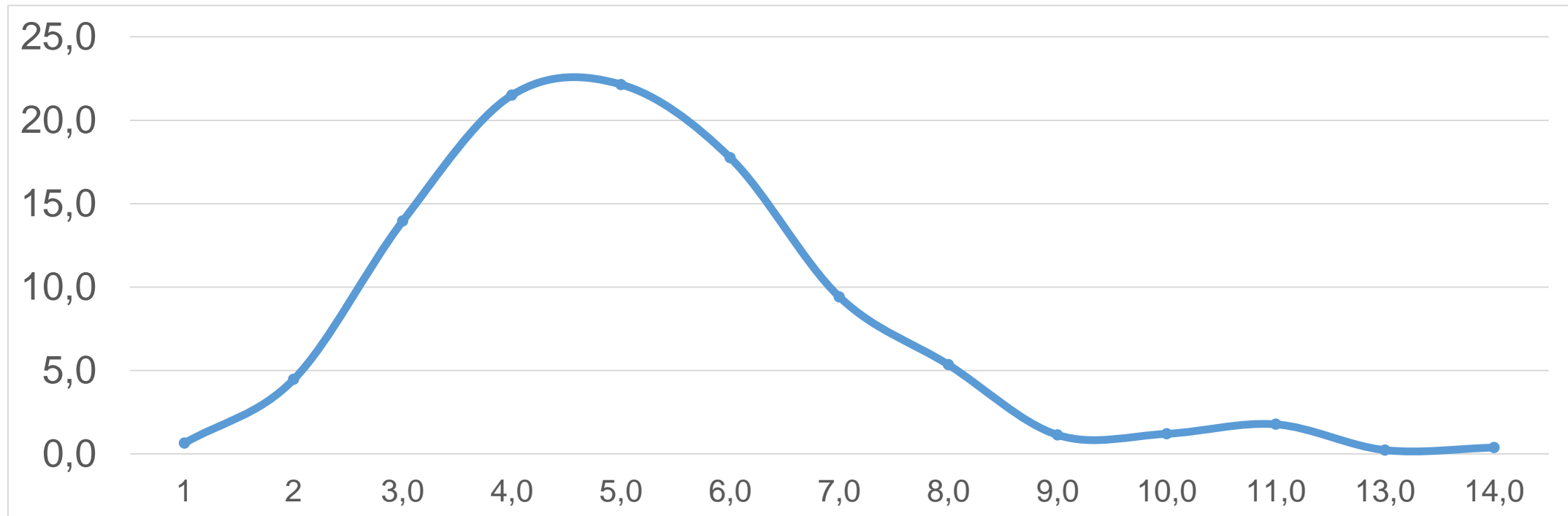

Welke factoren beïnvloeden de kwaliteit?

Welke factoren beïnvloeden de kwaliteit?

1. Aantal kinderen per begeleider (ACR)

Welke factoren beïnvloeden de kwaliteit?

1. Aantal kinderen per begeleider (ACR)

2. **Competenties**

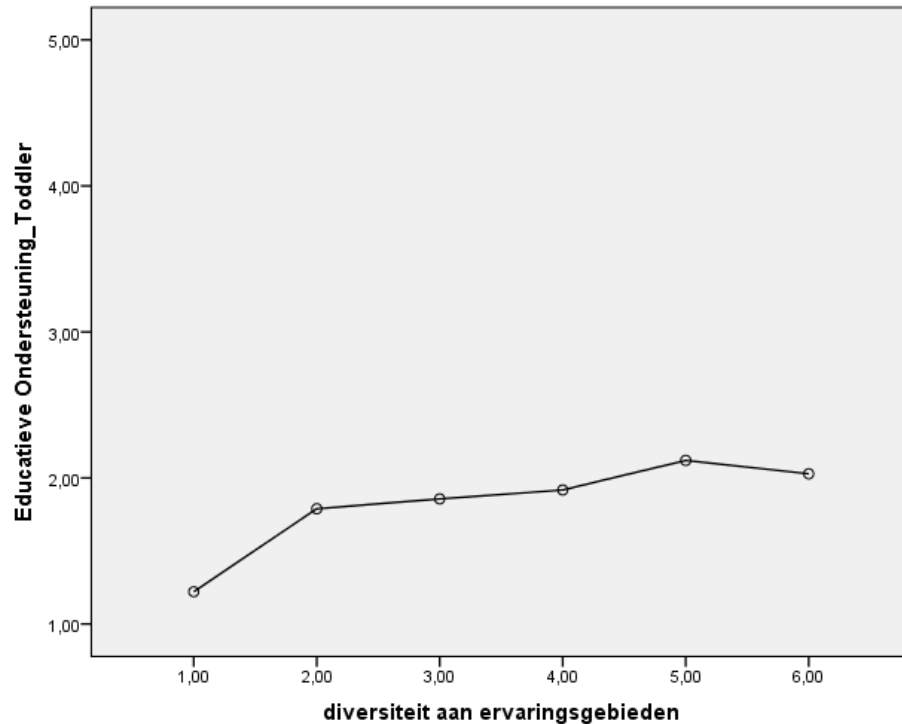
- Kwalificaties
- Continuous Professional Development
- Leadership (operationaliseer “beleidsvoerend vermogen”)
- Arbeidsomstandigheden (turnover)

Welke factoren beïnvloeden de kwaliteit?

1. Aantal kinderen per begeleider (ACR)
2. Competenties
3. **Groepssamenstelling**
 - Kinderen met specifieke zorgbehoeften
 - Anderstaligen
 - Semivertikale vs verticale groepen

Welke factoren beïnvloeden de kwaliteit?

1. Aantal kinderen per begeleider (ACR)
2. Competenties
3. Groepssamenstelling
4. **Materiële condities** (ruimte, buitenruimte, inrichting, ervaringsgebieden)

De personeelscrisis

1. Inhoud opleiding 7de jaar voldoet niet meer ([onderzoek Marte Putman](#))
2. Verantwoordelijken moeten sollicitanten aanwerven die niet voldoen ([onderzoek Zoë Coucuyt](#))
3. Slechts 30/130 leerlingen 7de jaar willen ook echt in de kinderopvang werken, men wil “iets meer” ([onderzoek Louise De Cort](#))
4. Leerlingen volwassenonderwijs zijn erg gemotiveerd om pedagogische redenen
Maar denken het pedagogische niet waar te kunnen maken
En schrikken terug voor de lage lonen ([onderzoek Pauline Belet](#))
5. Afgestudeerden PJK: slechts 43% wil werken in de kinderopvang ([onderzoek Hannah Van Eenoo](#))

Nood aan

- Hervorming curriculum 7de jaar
- Brug tussen 7de jaar en Bachelor (HBO5)
- Marktconforme arbeidsomstandigheden (ACR, loon, CAO, werknemersstatuut)
- Opletten met zij-instroom!

Welke factoren beïnvloeden de kwaliteit?

Aanbodsubsiëring is meest efficiënt (mits voldoende basisfinanciering)

De vraag subsidiëren (persoonsvolgende financiering, vouchers, ...) heeft zowat overal geleid tot

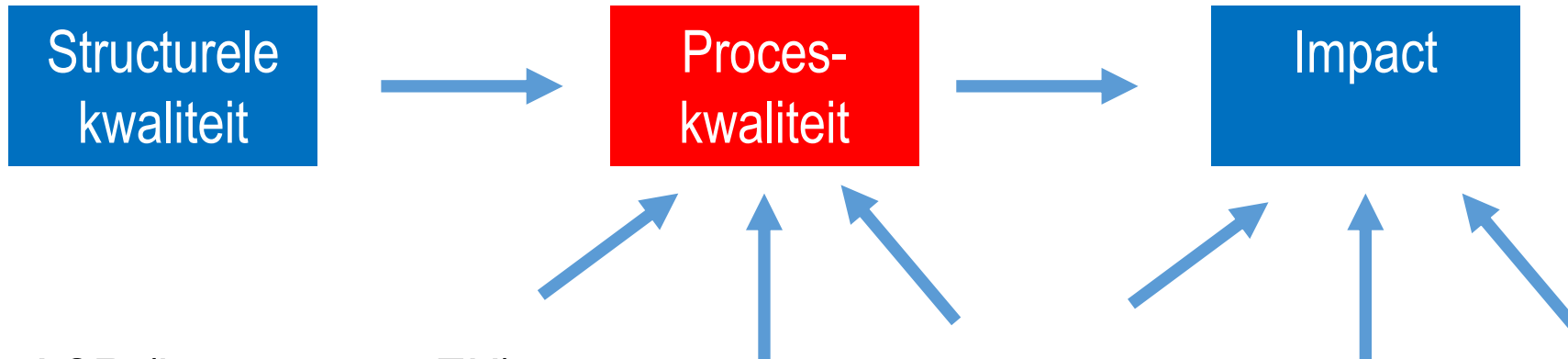
- Meer ongelijkheid
- Lagere kwaliteit
- Minder toegankelijkheid voor kwetsbare gezinnen
- Slechtere arbeidsvoorwaarden

En tot de zorg dat overheidsmiddelen naar de aandeelhouders gaan

(Zweden, Finland, Toronto, Californië, Taiwan, Hong Kong, ...)

Nederland als specifieke case: drainage van overheidmiddelen naar private equity funds en zeer strikte kwaliteitsregels

Welke factoren beïnvloeden de kwaliteit?

ACR (hoogste van EU)

- + Lage kwalificaties + geen “sustained professional development”
- + Slechte arbeidsvoorwaarden

= **risico**

Koken kost geld

■ Total, per child aged 0-5

■ Childcare, per child aged 0-2

◆ Pre-primary, per child aged 3-5

USD PPP

